

BELEIDSMAKERS UIT EUROPESE UNIE DISCUSSIËREN OVER
LEGIONELLA

Roep om meer regels contra terugtrekkende overheid

Aquatech vormde op 28 en 29 september het toneel voor de allereerste bijeenkomst van Europese beleidsmakers en andere belanghebbenden op het gebied van legionellapreventie. Samen spraken zij over de gezondheidsrisico's van legionellabacteriën en welke maatregelen getroffen kunnen worden om deze te beheersen. De organisatie van het internationale congres 'Legionella in Europe' lag in handen van het Ministerie van VROM en Kiwa. Opvallend was de roep om meer regelgeving tegenover een juist terugtrekkende overheid ten aanzien van Legionella.

Een veelheid aan onderwerpen kwam op beide congresdagen aan de orde. Het pleidooi voor meer Europese richtlijnen kwam onder andere van Carol Joseph, die in Groot-Brittannië is verbonden aan de Communicable Disease Surveillance Centre Health Protection Agency. Zij deed dit aan de hand van een uitleg over EWGLINET, het European Surveillance Scheme for Travel Associated Legionnaire's Disease. Maar liefst 37 landen nemen hierin deel. De landen rapporteren gevallen van legionellabesmetting in hun land aan de organisatie. De gegevens worden gebruikt om de effecten te bestuderen van toezicht en Europese preventieprogramma's. Daarnaast doet EWGLINET onderzoek naar legionella-epidemiën. De organisatie beschikt inmiddels over een uitgebreid databestand.

Ook Jeanette Hofman van het Nederlands Normalisatie Instituut (NEN) pleitte voor een uitgebreidere regelgeving. Daarnaast noemde zij standaardisatie belangrijk voor het verwijderen van technische barrières in de Europese Unie.

Hugo von Meijenfeldt, directeur Bodem, Water en Landelijk Gebied bij het Ministerie van VROM, sprak van een verschuiving in het Nederlandse beleid. Waar Carol Joseph vroeg om meer regels, wordt in Nederland de boel wat teruggedraaid. In plaats van de vele regels die na het uitbreken van de legionella-epidemie in Bovenkarspel in 1999 werden opgesteld, wordt nu een verdeling gemaakt naar een laag, gemiddeld en hoog risico. Eigenaren van installaties met een laag of gemiddeld risico, zoals scholen en sportgelegenheden, krijgen een zorgplicht.

Daarentegen krijgen eigenaren van installaties met een hoog risico, waaronder sauna's en bubbelbaden, te maken met aangescherpte regels. Verder gaat VROM werken aan het verhogen van het bewustzijn rond Legionella. Zo moeten gemeenten alert worden op Legionella bij het afgeven van bouwvergunningen als warm water in het spel is. De maatregelen zijn terug te vinden in de aanpassing op het Waterleidingbesluit dat op 1 november wordt gepubliceerd.

Pierre Hecq, Eurocommissaris voor onder andere water, gaf aan dat op het gebied van regelgeving de Europese Unie al een eind op weg is. Hij presenteerde een indrukwekkende lijst met regels ten aanzien van legionellapreventie. Hecq wees er vervolgens op dat de Europese lidstaten vorig jaar zelf besloten Legionella niet op te nemen in de Drinkwaterrichtlijn, omdat deze richtlijn louter bedoeld is voor de kwaliteit van het drinkwater. Wel zouden in de Europese Richtlijn Bouwproducten richtlijnen kunnen worden opgenomen over het te gebruiken materiaal voor drinkwaterleidingnetten.

Ton van Dijk (GGD Den Haag) ondersteunde het verhaal van Von Meijenfeldt met een relaas over de overreactie na Bovenkarspel. Hij vond dat destijds te veel regels zijn opgesteld om nieuwe legionella-epidemiën te voorkomen. Van Dijk verwees hierbij naar het RIVM-document 'Nuchter omgaan met risico's', waarin gesteld wordt dat de risico-aanvaarding van de burger lager ligt als het om zaken gaat die hij of zij niet zelf kan beïnvloeden. Kijkend naar gevaren voor de gezondheid, zoals roken en obe-

sitas, staat Legionella laag in het rijtje, aldus Van Dijk.

Dick van der Kooij van Kiwa Water Research pleitte voor meer onderzoek naar Legionella. Over hoe de legionellabacterie zich gedraagt is al veel bekend, bijvoorbeeld hoe hij zich voedt. Maar Van der Kooij ziet graag ook onderzoek naar hoe men de temperatuur in een installatie laag kan houden, zodat Legionella zich niet kan vermenvuldigen, en onderzoek naar mogelijkheden om stagnatie in waterleidingen tegen te gaan. Van der Kooij noemde het een fabeltje dat preventief onderzoek duur is.

De tweede dag van het congres begon met parallelsessies over drinkwater en koeltorens, luchtverversing en proceswater. In deze sessies werd onder andere aandacht besteed aan de risico's van Legionella in installaties en preventieve maatregelen voor installaties. De dag werd afgesloten met een paneldiscussie aan de hand van een aantal stellingen. Werd de eerste stelling 'De impact van Legionella is onderschat, te wijten aan te weinig rapportage en inadequate diagnose' nog met instemming ontvangen, de twee daaropvolgende stellingen kregen minder bijval en werden zelfs té provocerend genoemd. Zo vond men dat bij de stelling 'In Europese landen veroorzaakt Legionella meer ziektegevallen en doden dan fecale besmetting van het drinkwater' deze twee zaken niet met elkaar konden worden vergeleken: ziekte en doden door Legionella zijn te wijten aan installaties, niet aan besmetting. Op de laatste stelling 'Een goede diagnose en oplossingsgerichte maatregelen zijn meer kosteneffectief dan uitgebreide preventieve maatregelen' kwam de reactie dat bij goede preventie een diagnose niet nodig is, omdat Legionella dan simpelweg niet voorkomt. ☐

(Foto: NFP Photography).

